

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Hans Van Dooren en Els Schelfhout

tegen

Het Laatste Nieuws en HLN.be

Met twee mails van 16 en 17 maart 2021 dienen de heer Hans Van Dooren en mevrouw Els Schelfhout een klacht in tegen Het Laatste Nieuws en HLN.be. Aanleiding is een artikel:

- van 10 maart op HLN.be onder de titel *Opgelicht door eigen advocaat via sluwe huisruil: "Hij woont doodleuk in mijn huis en wij staan op straat"*;
- van 12 maart in Het Laatste Nieuws onder de titel *Opgelicht door eigen advocaat via sluwe huisruil. Nieuwe woning van Dirk en Denis plots openbaar verkocht.*

Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van DPG Media antwoordt met een mail van 30 april, waarop Hans Van Dooren en Els Schelfhout reageren met een mail van 12 mei 2021.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 4 juni 2021. Hans Van Dooren woonde de hoorzitting bij. Voor Het Laatste Nieuws en HLN.be waren Edwin Ceulebroeck en journalist Marco Mariotti aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel laat een man aan het woord die zijn huis ruilde met dat van zijn advocaat die hij enkele jaren eerder gecontacteerd had toen hij het slachtoffer werd van gay bashing. Ze praatten ook over andere zaken en besloten om hun huizen in Sint-Niklaas en Maaseik met elkaar te ruilen. De advocaat maakte een intentieverklaring op die beide partijen ondertekenden, waarna de verhuis werd ingezet. Het geduld van de man raakte evenwel op toen de officialisering van de intentieverklaring bleef aanslepen. Hij contacteerde volgens het artikel de boekhouder van de advocaat, waarbij bleek dat die voor 1,5 miljoen euro schulden had. De reële waarde van zijn woning bleek ook geen 2 miljoen maar 800.000 euro te bedragen.

Verder meldt het artikel dat de advocaat begin 2021 voor tien jaar werd geschrapt aan de balie van Dendermonde en dat de rechtbank besliste tot de openbare verkoop van zijn woning, waardoor de getuige op straat kwam te staan. Volgens de getuige maakte de advocaat misbruik van zijn functie en wilde hij samen met zijn vrouw zijn huis inpalmen en schulden op hem afschuiven.

Nog volgens het artikel adviseerde de stafhouder de getuige om meer gedupeerden te verzamelen, omdat de advocaat niet aan zijn proefstuk toe was. Zo moest hij zich in een recente rechtszaak verantwoorden omdat hij 17.500 euro opsoupeerde die op zijn derdenrekening waren gezet voor de overname van een handelszaak, waarbij de advocaat een vals vonnis opmaakte om zijn cliënten aan het lijntje te houden. In die zaak riskeert hij volgens het artikel een jaar cel.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGERS zijn de advocaat en zijn echtgenote. In hun oorspronkelijke klacht spreken ze van gebrek aan wederhoor, schending van de privacy en onvoldoende checken van de informatie. Tijdens de hoorzitting verwijst klager ook naar onwaarheden in het artikel.

Klagers nemen vooral aanstoot aan het gebrek aan wederhoor. De krant brengt een eenzijdig verhaal en spreekt van oplichting. Ze verzuimt om de feiten bij het gerecht te checken en om klagers te contacteren voor wederhoor en om hun versie van de feiten te geven. Ook al vindt de krant hem een meester oplichter, dan nog heeft klager recht op wederhoor.

Het Laatste Nieuws zegt in zijn verweer dat klager meerdere keren veroordeeld werd, maar op het moment van publicatie van het artikel was er geen strafrechtelijke veroordeling. Er waren wel twee tuchtrechtelijke en één burgerrechtelijke veroordeling, die laatste met voorbehoud van een tegeneis.

Kort voor de publicatie van het artikel deed de ondernemingsrechtbank in Dendermonde een uitspraak over een betwiste leningsovereenkomst van 150.000 euro. Dat was een burgerlijke procedure en het vonnis maakt voorbehoud voor de tegeneis van klagers voor een bedrag van 200.000 euro.

De stafrechtelijke veroordeling waarover Het Laatste Nieuws spreekt, dateert van na publicatie van het artikel. In die zaak werd klager wegens vervalsing van een vonnis veroordeeld tot een jaar cel met uitstel, waartegen hij beroep aantekende. Om dezelfde reden werd hij tuchtrechtelijk geschrapt als advocaat. De betrokkenen in deze zaak zijn volledig vergoed en hebben geen schade geleden.

Zes of zeven jaar geleden werd klager een maand geschorst als advocaat wegens vermenging van privé- en derdengelden, maar dat lag aan zijn boekhouder en er werd geen geld afgewend.

Klager zegt dat de journalist de beweringen over hem niet heeft afgetoetst bij het gerecht. Hij somt een aantal onwaarheden in het artikel op: (a) het klopt dat er een overeenkomst voor huizenruil is gesloten, maar er is geen sprake van oplichting, wel is de ruil volgens de rechtbank om juridisch-fiscale redenen niet uitvoerbaar; (b) klager heeft de rechtszaak over gay bashing niet verloren, die is door het parket geseponneerd; (c) de woning van klagers stond vóór de huizenruil nog niet te koop; (d) de woning van de getuige was niet meer waard dat die van klagers; (e) de getuige deed de verhuis niet in beide richtingen, beide partijen hielpen elkaar; (f) de getuige heeft de boekhouder van klager niet gecontacteerd; (g) op het pand van klagers rustte geen hypothecaire schuld van 1,5 miljoen maar van 800.000 euro; (h) de getuige staat niet op straat maar woont nog altijd in het huis in Maaseik terwijl klagers het huis in Sint-Niklaas hebben moeten verlaten; (i) klagers kunnen hun schulden niet afschuiven op de getuige; (j) het klopt dat klager 17.500 euro heeft afgewend van een derdenrekening, maar dat is terugbetaald vooraleer de betrokkenen op de hoogte waren en zij hebben geen schade geleden.

Klagers zeggen dat het artikel hun privacy schendt door hen overdreven te identificeren. Klager is geen bekende advocaat. Toch vermeldt het artikel zijn initialen, waardoor mensen uit de streek, cliënten en vrienden hem aan het artikel kunnen koppelen.

Van klaagster vermeldt het artikel de volledige naam en voornaam, samen met het feit dat ze ooit senator was voor CD&V.

Klager heeft aan het Laatste Nieuws de publicatie van een recht van antwoord gevraagd, maar dat werd aanvankelijk geweigerd. De journalist heeft dat recht van antwoord, voor het werd

gepubliceerd, doorgespeeld aan de getuige uit het artikel. Dat is een deontologische fout. Uiteindelijk heeft de krant een gewijzigde versie van het recht van antwoord gepubliceerd. Klager vindt dat de procedure rond het recht van antwoord niet correct is verlopen.

HET LAATSTE NIEUWS zegt dat wederhoor niet nodig was, dat de privacy niet geschonden is en dat de informatie degelijk gecheckt is.

Het artikel gaat over misleiding en oplichting bij een huizenruil, begaan door klager en zijn echtgenote, een voormalig senator, die allebei eerder al veroordelingen opliepen. Klager zegt dat wat in het verleden met hem gebeurd is, niet van belang is. Maar dat is van zeer groot belang.

Een maand voor publicatie van het artikel zijn klagers veroordeeld voor het achterhouden van 150.000 euro ten nadele van een cliënt van klager.

Op het moment van publicatie liep tegen klager een strafrechtelijk onderzoek wegens afwending van 17.500 euro van een cliënt op zijn derdenrekening, wat aan bod komt in het artikel. Twee maanden na publicatie is hij in die zaak veroordeeld tot een celstraf van twaalf maanden en een boete van 2.400 euro wegens vervalsing van een vonnis en verduistering. Om diezelfde reden was hij voor publicatie al voor onbepaalde duur geschorst aan de balie.

In 2016 werd hij ook al eens geschorst voor gesjoemel met geld op zijn derdenrekening.

Op het moment van publicatie had de journalist ook weet van de oproep van het parket aan andere mogelijke gedupeerden.

Het verhaal over de huizenruil leunt aan bij die eerdere veroordelingen en tegen die achtergrond is de berichtgeving over klager, die samen met zijn echtgenote opnieuw in opspraak komt, van maatschappelijk belang.

Klager levert in zijn oorspronkelijke klacht geen enkel bewijs van feitelijke fouten in het artikel, maar komt op de hoorzitting plots aandraven met feitelijke onjuistheden. Als meester oplichter probeert hij zich er zo uit te praten, terwijl de journalist alles degelijk gecheckt en nagetrokken heeft. De getuige heeft zijn verhaal verteld en een dossier van 18 pagina's met bewijsstukken voorgelegd. De journalist heeft dit gecheckt bij bronnen bij het gerecht, de balie van Dendermonde en de boekhouder van klager, die heel wat zaken bevestigd hebben. Het artikel heeft er bovendien toe geleid dat acht of negen nieuwe gedupeerden zich hebben gemeld bij de balie van Dendermonde, van wie twee een strafklacht hebben ingediend. Het parket van Tongeren bevestigde de openbare verkoop van de hoeve in Maaseik wegens de torenhoge schulden van klager.

De journalist heeft klager vóór publicatie niet gecontacteerd en heeft zich daarvoor bij hem verontschuldigd, maar daarom is er volgens de krant nog geen sprake van een beroepsethische fout. De journalist zegt dat hij zich mogelijk te hard heeft laten leiden door de eerdere veroordelingen en de lopende procedure tegen klager en zegt dat hij hem misschien had moeten contacteren. Hij zegt ook dat hij het gsm-nummer van klager niet had. Tegelijk betwijfelt hij of klager zou hebben willen reageren, want dat wilde hij na publicatie ook niet. De krant waardeert de excuses van de journalist, maar beklemtoont dat wederhoor om diverse redenen niet nodig was.

De journalist brengt in het artikel zelf geen beschuldigingen uit die de eer en goede naam betreffen. Hij geeft de verklaringen van de geïnterviewde getrouw en tussen aanhalingstekens weer zonder zelf een standpunt in te nemen. De Code zegt dat wederhoor *aangewezen* is als de journalist iemand aan het woord laat die beschuldigingen uitbrengt, maar niet dat dit *verplicht* is.

Wederhoor was ook niet nodig omdat de feiten zeer duidelijk en zeer gecontroleerd waren. Het ging om dezelfde bedrieglijke toestanden waarvoor klager eerder herhaaldelijk veroordeeld werd.

De titel, waarin sprake is van oplichting, is (hoogst waarschijnlijk) gemaakt door de eindredactie en niet door de journalist zelf. Hij is erbij gezet nadat het artikel was ingediend en kan de journalist niet kwalijk worden genomen. Op het moment dat de eindredactie de titel maakte, was wederhoor niet meer aan de orde.

Er waren bijgevolg geen gegronde redenen voor wederhoor.

Gezien de ernst van de feiten en het malafide verleden van klager als advocaat is het niet excessief om zijn voornaam en eerste letter van zijn familienaam te vermelden. Gezien het gewichtig maatschappelijk belang en alles wat eraan voorafging, was zelfs volledige identificatie toegestaan. Dat had bovendien een waarschuwing kunnen betekenen voor mogelijke nieuwe slachtoffers.

Om dezelfde redenen was ook voor klaagster volledige identificatie toegestaan. Zij heeft de intentieverklaring voor de huizenruil mee ondertekend en is eerder samen met klager veroordeeld. Ze is senator geweest voor CD&V, waardoor ze in zekere zin een politieke en publieke figuur met een maatschappelijke voorbeeldfunctie blijft.

De journalist heeft klager daags na publicatie de kans gegeven om uitgebreid zijn verhaal te doen, maar dat wilde hij niet. Hij wilde enkel een recht van antwoord. De journalist heeft het recht van antwoord van klager doorgestuurd naar de getuige om elementen die erin aan bod kwamen te checken. De discussie over de publicatie van het recht van antwoord is evenwel een wettelijke aangelegenheid en moet niet gevoerd worden bij de Raad voor de Journalistiek.

BESLISSING

De Raad spreekt zich niet uit over de betwistingen rond de publicatie van het recht van antwoord van klager. Het recht van antwoord is wettelijk geregeld en de toepassing ervan valt buiten de bevoegdheid van de Raad.

Klager zegt dat de journalist de beweringen over hem onvoldoende gecheckt heeft en voegt er tijdens de hoorzitting aan toe dat het artikel onwaarheden bevat. Het Laatste Nieuws spreekt dit tegen.

De journalist maakt aannemelijk dat hij de passages over het gerechtelijk en tuchtrechtelijk verleden van klager voldoende heeft gecontroleerd.

Wat betreft de vermeende fouten in de passages over de huizenruil gaat het om woord tegen woord. De Raad kan de waarheidsgetrouwheid ervan niet beoordelen en kan er bijgevolg geen uitspraak over doen.

De journalist heeft klager(s) voor publicatie van zijn artikel niet gecontacteerd. Nochtans brengt het artikel ernstige beschuldigingen uit die de eer en de goede naam betreffen. De titel spreekt van oplichting, wat een strafrechtelijk misdrijf is. Onder deze hoofding komen in het artikel verdere beschuldigingen aan bod. Ook al worden die geuit door de geïnterviewde, dan nog was het – overeenkomstig de richtlijn bij artikel 20 van de Code over wederhoor – aangewezen om klager(s) vóór publicatie een kans op wederhoor te bieden. Dat klager eerder veroordeeld werd in andere zaken en dat er tegen hem nog een strafrechtelijk onderzoek liep, ontslaat de journalist niet van de plicht tot wederhoor over de nieuwe beschuldigingen in verband met de huizenruil.

De vermelding van de voornaam en eerste letter van de familienaam van klager betekent geen schending van de privacy. Gezien de achtergrond van klager en de eerdere veroordelingen die hij opliep als advocaat, was het geoorloofd om hem op deze manier te identificeren. Gezien haar verleden als senator was voor klaagster volledige identificatie met naam en voornaam geoorloofd.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond wat het gebrek aan wederhoor betreft.

Brussel, 17 juni 2021